

О. Г. Бутенко,

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної освіти
(Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини)

butenko.olha11@gmail.com

ORCID ID 0000-0003-2763-185X

О. В. Воєдило,

викладач кафедри дошкільної освіти

(Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини)

olga.kruvoruchko@gmail.com

ORCID ID 0000-0002-4026-4727

Модернізація змісту професійної підготовки майбутніх педагогів до гендерного виховання дітей у контексті Концепції розвитку педагогічної освіти

У статті окреслено проблемне поле питань освітніх реформ у контексті Концепції розвитку педагогічної освіти та інтеграції з європейським освітнім простором. Виокремлено основні напрями досліджень із гендерної проблематики. Визначено й обґрунтовано роль і місце курсу навчальної дисципліни "Основи теорії гендерного виховання дітей" у професійній підготовці майбутніх педагогів до гендерного виховання дітей. Схарактеризовано провідні структурні компоненти готовності майбутніх педагогів до гендерного виховання дітей. Подано модульний зміст дисципліни "Основи теорії гендерного виховання дітей" відповідно до вимог кредитно-трансферної системи.

Ключові слова: гендерна проблематика, гендерне виховання, дошкільники, професійна підготовка, майбутній педагог, здобувач вищої освіти.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими і практичними завданнями. Коли у відомого педагога і психолога Ш. Амонашвілі запитали: "Як ви вважаєте, чому всі державні реформи в освіті не виправдовують очікувань?", відповідь була такою: "Я вам скажу. Всі реформи починаються не там, де вони повинні бути розпочаті, а там, де вони з самого початку приречені на провал. Реформа починається тільки з вчителя. Якщо я – поганий учитель, дайте мені кращі програми, у що вони перетворяться в моїх руках? Якщо я – хороший учитель, дайте мені погані програми, що я з ними зроблю? Спробуй побачити методика по-своєму, і віддай самого себе дітям. Так хто реформує школу? Міністр зі своєю програмою? Або я зі своїми особистими істинами? Треба виховувати вчителя – мислячого, творчого, вільного. Не лаяти вчителів, а підняти їх. Це ж художники життя. Нинішні вчителі малюють середину ХХІ століття" [1].

Сучасний глобалізований світ висуває нові вимоги до якості освіти. У світовому просторі професія вчителя належить до найбільш шанованих і відповідальних. Саме з діяльністю вчителя пов'язують науково-технічний прогрес і розвиток суспільства, результат яких значною мірою залежить від потенціалу умінь, зусиль, здібностей та професіоналізму педагога. А тому кожна країна зацікавлена в підготовці когорти таких учителів, які б акцентували увагу на формуванні високоосвіченої, відповідальної, творчої та креативної особистості учня.

Не може залишатися осторонь від глобальних світових тенденцій освітнього простору і наша країна. На виконання Закону України "Про освіту", у 2018 році затверджено Концепцію розвитку педагогічної освіти, метою якої визначено випереджаючу модернізацію педагогічної освіти для створення бази підготовки педагогічних працівників нової генерації та забезпечення умов для становлення і розвитку сучасних альтернативних моделей професійного та особистісного розвитку педагогів [2].

Відповідно до Концепції, проблемою, яка потребує негайного розв'язання, є "дисбаланс між суспільним запитом на висококваліфікованих педагогічних працівників, перспективами розвитку суспільства, глобальними технологічними змінами та існуючою системою педагогічної освіти, а також рівнем готовності/спроможності сучасних педагогічних працівників до сприйняття та реалізації освітніх реформ в Україні. Проявами цієї проблеми є: погіршення якості освіти, зумовлене неспроможністю певної частини педагогічних працівників та здобувачів педагогічної освіти до опанування та практичного використання новітніх методик (технологій) навчання, виховання та розвитку; розмивання довіри суспільства до професійної спільноти педагогічних

працівників як носіїв знань, культури та суспільних цінностей; внутрішня (в інші види професійної діяльності) та зовнішня (до інших країн) міграція значної частини перспективних педагогічних працівників; зниження суспільного престижу педагогічної праці та тенденція до позиціонування її другорядності у порівнянні з іншими видами розумової праці" [2].

Розв'язання проблеми вбачається у проведенні комплексної реформи системи педагогічної освіти, безперервного професійного та особистісного розвитку педагогічних працівників, включаючи структуру, зміст, організацію та методики (технології) навчання, збільшення в освітніх програмах питомої ваги практичної підготовки [2].

Першою сходинкою до здобуття якісних знань, фундаментом, на якому будується вся система освіти є дошкільна освіта. Саме в дошкільному віці закладаються психологічні механізми особистості та основи морального розвитку. У дошкільні роки йде інтенсивний процес становлення самосвідомості дитини, важливим компонентом якого є усвідомлення себе як представника певної статі. Проблема гендерної соціалізації – одна з важливих і актуальних проблем психолого-педагогічної науки. Без її вирішення неможливо розробити методи диференційованого підходу до виховання у дітей поваги до іншої статі, чуйності та толерантності у міжстатевій взаємодії тощо [3].

Аналіз основних досліджень і публікацій із зазначеної проблеми. Гендерна проблематика впродовж тривалого часу, через ряд об'єктивних і суб'єктивних причин, залишалася поза сферою дослідження вітчизняних педагогів і психологів, у той час як в зарубіжній науці (М. Барретт, А. Ватерман, Б. Геральд, В. Дуаз, Е. Дюркгейм, Е. Еріксон, Дж. Колеман, Дж. Марсія, Д. Маттесон, А. Сміт, С. Страйкер, Г. Теджфел, Дж. Тернер, З. Фрейд, К. Юнг та ін.) вона здавна привертала увагу вчених. Хоча поняття "гендер" було введено в науковий обіг Р. Столером ще у 1968 році для позначення соціальної статі на противагу біологічній, в українському суспільстві інтерес до цієї теми зріс лише в два останні десятиліття.

Взявши стратегічний курс на європейську інтеграцію, Україна підписала і ратифікувала ряд міжнародних документів у сфері забезпечення гендерної рівності та запобігання насильства щодо жінок: Устав ООН (1945); Конвенція Міжнародної організації праці про рівне винагородження чоловіків і жінок за працю рівної цінності (1951), Конвенція про політичні права жінок (1952), Конвенція ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (CEDAW або Жіноча конвенція) (1979), Дорожня карта рівності чоловіків і жінок (2006), Декларація Комітету Міністрів Ради Європи щодо забезпечення на практиці гендерної рівності (2009), Конвенція Ради Європи про запобігання насильства стосовно жінок і домашнього насильства та боротьбу з цими явищами (Стамбульська Конвенція) (2011) та ін. З січня 2019 року в Україні набув чинності Закон "Про запобігання та протидію домашньому насильству".

Ст. 24 Конституції України, Закон України "Про освіту" проголошують ідеї дотримання прав людини та недопущення дискримінації за ознакою статі в освітній сфері. На впровадження гендерного компоненту в національну систему підготовки фахівців акцентує увагу Закон України "Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків" (№ 2866-IV від 8 вересня 2005 р.), де зазначено, що освітні програми підготовки здобувачів вищої освіти мають включати факультативи і навчальні дисципліни, що вивчають проблеми забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків, правові засади гендерної рівності на основі гармонізації національного і міжнародного законодавства тощо [4].

Аналіз наукової літератури дає підстави виокремити кілька напрямів досліджень із заявленої проблематики: дослідження, присвячені аналізу феноменів гендерної рівності, гендерної культури, гендерної соціалізації, гендерної ідентичності та диференціації, жіночого політичного лідерства, історії жіночого руху тощо (В. Агеєва, Дж. Батлер, С. Бем, Т. Власова, С. Вольф, Н. Гапон, І. Грабовська, С. Губар, О. Забужко, Н. Зборовська, М. Кейлен, Т. Кліменкова, М. Малишева, Л. Ніколсон, С. Оксамитна, Д. Спендер, С. Фарелл, В. Чернецький, О. Ярьська-Смірнова та ін.); дослідження, присвячені теоретичним засадам формування гендерної культури і технологіям інтеграції гендерного підходу в освітній простір закладів вищої освіти (О. Бондарчук, О. Васильченко, С. Вихор, Т. Говорун, Т. Голованова, Л. Градусова, С. Гришак, Л. Даниленко, І. Даценко, М. Зубілевич, О. Кікінежді, Л. Ковальчук, О. Луценко, Н. Приходько, Н. Пушкарьова, І. Тартаковська, П. Терзі, А. Ягремцева та ін.); дослідження, присвячені формуванню усвідомленого батьківства, підготовці молоді до виконання батьківських і материнських функцій, моральних аспектів підготовки молодого покоління до сімейного життя (А. Антонова, В. Бойко, О. Безпалько, І. Братусь, Л. Верб, Т. Веретенко, Т. Гурко, В. Гуров, З. Зайцева, В. Карпіков, Г. Лактіонова, Д. Луцик, М. Машовець, Є. Наседкіна, Р. Овчарова, В. Постовий, Є. Сичова, Г. Чередниченко, С. Шуман та ін.); дослідження, присвячені проблемі професійної підготовки педагогічних кадрів в

умовах закладів вищої освіти (О. Безлюдний, І. Бех, А. Богуш, І. Демченко, А. Залізняк, Л. Іщенко, А. Капська, О. Коберник, В. Луговий, Н. Ничкало, О. Олексюк, І. Підлипняк, О. Савченко, С. Совгира, Р. Скульський, В. Семиченко, Р. Хмелюк та ін.); дослідження, присвячені сутності і специфіці організації гендерного виховання дітей дошкільного та шкільного віку (Д. Ісаєв, В. Каган, О. Кікінежді, Д. Колесов, І. Мунтян, Л. Олійник, А. Петровський, Т. Рєпіна, Л. Столярчук, В. Сухомлинський, Н. Татаринцева, Л. Трубайчук, О. Цокур та ін.).

Однак, незважаючи на численність наукових напрацювань із гендерної проблематики та професійної підготовки педагогічних кадрів, залишаються недостатньо вивченими особливості й основні напрями діяльності закладів вищої освіти щодо підготовки майбутніх педагогів до гендерного виховання дітей.

Отже, беручи до уваги вищезазначене, **мету публікації** ми вбачаємо у визначенні й обґрунтуванні ролі та місця курсу навчальної дисципліни "Основи теорії гендерного виховання дітей" у професійній підготовці майбутніх педагогів до гендерного виховання дітей у контексті Концепції розвитку педагогічної освіти.

Виклад основного матеріалу з обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Вбачаємо пряму залежність ефективності процесу виховання дошкільників від якості підготовки нової генерації педагогічних кадрів дошкільної ланки освіти, де основною постаттю є вихователь – одна з тих відповідальних професій, від якої залежить не тільки виховання і навчання дітей, а й формування їхніх гендерних переконань [3].

З метою професійної підготовки майбутніх педагогів до гендерного виховання дітей, в навчальні плани підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта факультету дошкільної та спеціальної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини введено дисципліну "Основи теорії гендерного виховання дітей" (цикл професійної підготовки обов'язкового блоку дисциплін). Дисципліна викладається у IV семестрі і включає 3 кредити ЕКТС (90 год). З них 30 год відведено на аудиторні заняття (10 год – лекційний курс, 20 год – практичні заняття) та 60 год – на самостійну роботу. По закінченню вивчення курсу здобувачі вищої освіти складають підсумковий контроль у вигляді екзамену.

Завдання курсу полягає в озброєнні здобувачів вищої освіти знаннями про основні поняття гендерної педагогіки; ознайомлення їх із коротким історичним оглядом становлення й актуальними проблемами гендерної педагогіки, сутністю та значенням гендерної соціалізації дошкільників; окресленні завдань, змісту, форм і методів гендерного виховання дошкільників.

Провідними структурними компонентами готовності майбутніх педагогів до гендерного виховання дітей нами визначено когнітивний (гендерна освіченість майбутнього педагога), мотиваційно-ціннісний (сукупність мотивів, нахилів, інтересів, потреб, ціннісних орієнтацій та сформованість психологічних властивостей особистості майбутнього педагога, необхідних для його професійної діяльності з гендерного виховання дітей) та організаційно-діяльнісний (вміння реалізовувати у власній практичній діяльності організаційно-педагогічні умови гендерного виховання дітей).

Відповідно до кредитно-трансферної системи, за якою працює університет, програму курсу побудовано за модулями (змістові й індивідуальні навчально-дослідні завдання). Зупинимося на їх короткій характеристиці.

Перший модуль включає два змістові модулі. Лекційний курс першого змістового модуля "*Теоретичні засади гендерної педагогіки*" містить дві теми:

1. *Загальні основи гендерної педагогіки* (включає розгляд питань: характеристика предмета, завдань, понятійного апарату дисципліни; короткий історичний огляд становлення гендерного підходу в педагогіці; аналіз актуальних проблем гендерної педагогіки на сучасному етапі; підготовка до сімейного життя та виконання сімейних функцій як складник загального процесу виховання).

2. *Психологічні основи гендерної педагогіки* (включає розгляд питань: сутність та значення гендерної соціалізації; фактори гендерної соціалізації; гендерні характеристики особистості на різних вікових етапах; характеристика статево-рольового розвитку та гендерних відмінностей дошкільників).

Логічним продовженням лекційного курсу є практичні заняття, що мають за мету закріпити, розширити та деталізувати знання здобувачів вищої освіти, отримані під час теоретичної підготовки; озброїти їх практичними вміннями та навичками безпосередньої роботи з дошкільниками.

Практичний курс на цьому етапі включає теми:

1. *Теоретичні питання гендерної педагогіки.* Відповідно до мети, практичне заняття спрямоване на обговорення питань: схожість і відмінність термінів "стать" і "гендер"; негативні наслідки "безстатевої педагогіки"; специфіка предмета і завдань гендерної педагогіки; схожість і відмінність термінів "статеве виховання", "статєво-рольове виховання", "гендерне виховання"; відмінність у вихованні хлопчиків і дівчаток в педагогічних системах минулого і сьогодення; необхідність диференційованого підходу у вихованні дітей різної статі; вплив гендерні установки педагога на формування гендерної поведінки вихованців; основні компоненти гендерної компетенції та ін.

2. *Сутність і значення гендерної соціалізації.* Заняття спрямоване на обговорення питань: зміст поняття "гендерна ідентичність"; концепції статєво-рольової соціалізації; основні механізми гендерної соціалізації; специфіка соціалізації хлопчиків і дівчаток; шляхи подолання труднощів у соціалізації хлопчиків і дівчаток та ін.

Другий змістовий модуль "*Сутність і зміст гендерного виховання дошкільників*" включає теми:

1. *Гендерне виховання дошкільників в умовах закладу дошкільної освіти* (основні питання теми: гендерна експертиза правових документів, що регулюють сферу дошкільної освіти в Україні; завдання та зміст гендерного виховання дошкільнят; характеристика принципів, форм, засобів і методів гендерного виховання та ін.).

2. *Взаємодія закладу дошкільної освіти та сім'ї у вирішенні завдань гендерного виховання дошкільників* (основні питання теми: народна педагогіка про статєве виховання; сім'я та її вплив на гендерне виховання дошкільників; інтеграція суспільного та родинного виховання як головна умова гендерного виховання дошкільників та ін.).

Практичний курс другого змістового модуля спрямований на обговорення тем:

1. *Організація роботи з гендерного виховання в закладі дошкільної освіти.* Основні питання для обговорення: вплив дитячого колективу на формування статєво-рольової поведінки дошкільника; основні принципи та форми організації роботи з дошкільниками з гендерного виховання; специфіка занять із гендерного виховання; особливості формування поведінки хлопчиків і які дівчаток; особливості застосування гендерного підходу під час організації основних видів діяльності дошкільників; вплив іграшок та ігор на формування майбутніх чоловіка і жінки та ін.

Здобувачі вищої освіти мають запропонувати бесіди з дошкільниками з тем: "Я – хлопчик, майбутній чоловік. Я – дівчинка – майбутня жінка", "Маленькі лицарі і маленькі принцеси", "Чи варто товаришувати дівчаткам з хлопчиками?"; створити пам'ятку для педагогів "Організація спілкування з хлопчиками та дівчатками".

2. *Відхилення у статєво-рольовій поведінці дошкільників.* Заняття спрямоване на обговорення питань: відхилення у статєво-рольовій поведінці дошкільників та їх причини; причини та ознаки несформованості гендерної ідентичності; маскуліність дівчинки і феміність хлопчика як провісники нетрадиційної орієнтації в майбутньому; найтиповіші помилки, які допускають педагоги і батьки в підборі методів впливу на хлопчиків і дівчаток; що та навщо повинні знати дошкільники про власне тіло; основні причини потягу дитини до онанізму та ін.

Здобувачі вищої освіти мають запропонувати поради для дорослих на кожний день з метою запобігання відхиленням у статєво-рольовій поведінці дошкільників та бесіди з дітьми з тем: "Зростаємо здоровими (про шкідливі звички)", "Чи подобається тобі бути дівчинкою/хлопчиком?", "Уроки етикету" та ін.

3. *Сім'я та її роль у гендерному вихованні дошкільників.* Питання для обговорення: вплив прикладу батьків на статєво-рольову поведінку дітей; роль сімейних традицій та родинних свят у гендерному вихованні дошкільників та ін.

Здобувачі вищої освіти пропонують консультації для батьків із тем: "Вплив телебачення на статєво-рольову поведінку дитини", "Які іграшки краще купувати дівчаткам/хлопчикам?"; батьківські збори з теми "Як виховати справжнього сім'янина?" та ін.

Індивідуальні навчально-дослідні завдання (модуль 2) спрямовані на розкриття питань: ідеї гендерного виховання у педагогіці В. Сухомлинського; роль іграшок у формуванні майбутніх чоловіка і жінки; підготовка хлопчиків до виконання соціальних ролей чоловіка та батька; підготовка дівчаток до виконання соціальних ролей жінки та матері; статєве виховання дошкільників засобами українського фольклору; роль казки у гендерному вихованні дошкільників; проблемні ситуації та їх роль у гендерному вихованні дошкільників; реалізація принципу правдивості в гендерному вихованні дошкільників; гендерні аспекти професійної діяльності педагогів та ін.

Невід'ємним складником підготовки майбутніх педагогів до гендерного виховання дошкільників є самостійна робота. Здобувачі вищої освіти мають здійснити гендерну експертизу Базового компонента дошкільної освіти в Україні; запропонувати конспект заняття для дітей дошкільного віку "Звідки я взявся?"; запропонувати сценарій свята для вирішення завдань гендерного виховання; розглянути вплив релігії та церкви на статево-рольову поведінку дошкільників (есе); проаналізувати вплив реклами на гендерне виховання дошкільників (есе); розробити рекомендації для батьків "Як уберегти дитину від сексуального насильства?" та ін.

Окрім цього, на факультеті діє студентський науковий гурток "Гендерне виховання дошкільників", робота якого не лише надає можливість здобувачам вищої освіти поглибити знання з теорії гендера та готує майбутніх педагогів до гендерного виховання дітей, а й сприяє популяризації студентської наукової діяльності з гендерної проблематики та забезпечує сприятливі умови для розвитку та організації культурного дозвілля молоді.

Підготовці майбутніх педагогів до професійної діяльності сприяє також вирішення завдань гендерної проблематики у ході навчальних і виробничих педагогічних практик; організація та проведення інформаційно-просвітницьких заходів, семінарів та конференцій різного рівня з проблем гендера; доповнення переліків курсових і випускних кваліфікаційних робіт гендерною тематикою.

Висновки та перспективи подальшого дослідження проблеми. Прикінцеві діагностичні зрізи дають можливість стверджувати про ефективність впровадження в освітній процес здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 012 Дошкільна освіта факультету дошкільної та спеціальної освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини дисципліни "Основи теорії гендерного виховання дітей". Підтвердженням цього є зафіксована динаміка підвищення рівня готовності майбутніх фахівців дошкільного профілю до гендерного виховання дошкільників, а також позитивні відгуки студентів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Інтерв'ю з Шалвою Амонашвілі [Електронний ресурс] / <http://ukrdeti.com/tak-xto-reformuyeshkolu-ministr-zi-svoyeyu-programoyu-abo-ya-zi-svo%D1%97mi-osobistimi-istinami/> [доступ: 15.01.2019]
2. Наказ Міністерства освіти і науки України "Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти" (№ 776 від 16 липня 2018 року) [Електронний ресурс] / <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti> [доступ: 21.01.2019]
3. Бутенко О. Г. Роль і місце курсу навчальної дисципліни "Основи теорії гендерного виховання" у системі підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти / Бутенко Ольга Григорівна // Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського. – Серія : Педагогічні науки. – Миколаїв, 2013. – Випуск 39 – С. 80–83.
4. Закон України "Про забезпечення рівних прав та рівних можливостей жінок і чоловіків" (№ 2866 від 08.09. 2005 р.) [Електронний ресурс] / <http://zakon.rada.gov.ua> [доступ: 16.02.2019]

REFERENCES (NRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Interviu z Shalvoiu Amonashvili [Interview with Shalva Amonashvili] [Elektronnyi resurs] / <http://ukrdeti.com/tak-xto-reformuyeshkolu-ministr-zi-svoyeyu-programoyu-abo-ya-zi-svo%D1%97mi-osobistimi-istinami/> [dostup: 15.01.2019]
2. Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy "Pro zatverdzhennia Kontseptsii rozvytku pedahohichnoi osvity" (№ 776 vid 16 lypnia 2018 roku) [Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine "On Approval of the Concept of the Development of Pedagogical Education" (No. 776 dated July 16, 2018)] [Elektronnyi resurs] / <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti> [dostup: 21.01.2019]
3. Butenko O. H. Rol i mistse kursu navchalnoi dystsypliny "Osnovy teorii hendernoho vykhovannia" u systemi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv doshkilnoi osvity [The role and place of the course of the discipline "Fundamentals of the theory of gender education" in the system of training future specialists of preschool education] / Butenko Olha Hryhorivna // Naukovyi visnyk Mykolaivskoho derzhavnoho universytetu imeni V. O. Sukhomlynskoho. – Seria : Pedahohichni nauky. – Mykolaiv, 2013. – Vypusk 39 – S. 80–83.
4. Zakon Ukrainy "Pro zabezpechennia rivnykh prav ta rivnykh mozhlyvostei zhinok i cholovikiv" (№ 2866 vid 08.09.2005 r.) [The Law of Ukraine "On Ensuring Equal Rights and Equal Opportunities for

Бутенко О. Г., Воедило О. В. Модернизация содержания профессиональной подготовки будущих педагогов к гендерному воспитанию детей в контексте Концепции развития педагогического образования

В статье обозначено проблемное поле вопросов образовательных реформ в контексте Концепции развития педагогического образования и интеграции с европейским образовательным пространством. Выделены основные направления исследований по гендерной проблематике. Определены и обоснованы роль и место курса учебной дисциплины "Основы теории гендерного воспитания детей" в профессиональной подготовке будущих педагогов к гендерному воспитанию детей. Охарактеризованы ведущие структурные компоненты готовности будущих педагогов к гендерному воспитанию детей. Подано модульное содержание дисциплины "Основы теории гендерного воспитания детей" в соответствии с требованиями кредитно-трансферной системы.

Ключевые слова: гендерная проблематика, гендерное воспитание, дошкольники, профессиональная подготовка, будущий педагог, соискатель высшего образования.

Butenko O. H., Voiedylo O. V. Modernization of the content of professional training of future teachers to the gender education of children in the context of the Concept for the development of teacher education

The article identifies the problem field of educational reform issues in the context of the Concept for the development of pedagogical education and integration with the European educational space. The main directions of research on gender issues are highlighted, the solution of which is seen in the implementation of a comprehensive reform of the system of pedagogical education, continuous professional and personal development of teachers, including the structure, content, organization and teaching methods, an increase in the number of credits allocated for practical training in educational programs. It has been proven that the first step towards obtaining high-quality knowledge, the foundation on which the entire educational system is built, is pre-school education; when psychological mechanisms and the foundations of the moral development of the individual are laid, an important component of which is gender socialization. The role and place of the course "Fundamentals of the Theory of Gender Education of Children" in professional training of future teachers for gender education of children are defined and substantiated. Characterized are the leading structural components of the future teachers' readiness for gender education of children: cognitive, motivational and value, and organizational activity. The content of the discipline "Fundamentals of the Theory of Gender Education of Children" was submitted in accordance with the requirements of the credit transfer system. It has been confirmed that the preparation of future teachers for professional activities is also facilitated by the solution of gender problems in the course of educational and industrial pedagogical practices; organizing and conducting awareness-raising events, seminars and conferences at various levels on gender issues; additions to the list of coursework and final qualification works with a gender theme, as well as the student scientific group "Gender education of preschoolers" operating at the faculty.

The final diagnostic sections suggest the effectiveness of introducing the first (bachelor) level of higher education in the educational process to the specialty 012 Preschool education of the discipline "Fundamentals of the Theory of Gender Education of Children" in Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University. This is confirmed by the recorded dynamics of increasing the level of readiness of future preschool specialists for gender education of preschool children, as well as positive feedback from applicants for higher education.

Key words: gender issues, gender education, preschoolers, vocational training, future teacher, applicant for higher education.